Став странаjасса пролетарijjас, бтувтчöj!

Сталiнскöj тшуjöд

Лесöны: Усва-Вомса ВКП (б) Рajком да Рajiсполком

№ 12 (288) | Февраль 18-d лун 1938 во | Газет петö тöлысын 10 №

Абу сещöм вын, kodi верміс ескö мешаjтны россijскöj федераціjаса народjаслы да став Сöветскöj Соjузса народjаслы стрöiтны ассыныс прекраснöj öніjасö да нöшта jонжыка прекраснöj возölоансö. Муköd соjузнöj братскöj республікаjаскöd öтлаын РСФСР öтырыш да победоноснöjа мунö коммунізмö.

„Правда“.

РСФСР-са Веоховнöj Сöветö бöрjысöмjас кежлö

„Правдалöн“ февраль 11-öd лунса передовöj

Талун jöзöдöма РСФСР-са Верховнöj Сöветö бöрjысöмjас jылыс Положенijелыс проект. Всероссijскöj Центральнöj Iсполнiтельнöj Комiтетлöн XVI созыва IV сессija, kodi лоас матыса лунjасö, обсудiтас проект, вынсöдас сijöс, тащöм ногöн РСФСР-са Верховнöj Сöветö бöрjысöмjас кежлö чрезвычаjнö важнöj полiтическöj кампанijелыс завоdiтчöмсö пуктöмöн.

Россijскöj Сöветскöj Федеративнöj Соціалiстическöj Республіка jавлаjтчö первojöн сöветскöj семjаын равнöj республікаjас пöвсын. Сылöн промышленностыс сетö став Соjузса продукціjалыс кык куjім iкöнсö. РСФСР-лöн территорijаыс паскöдчö Балтікасаь да Тіхöj океанöз, 105 міллiоныс унжык морт олö сijö пределjасын.

Сöветскöj Соjузын став національностjас пöльзуjтчöны равнöj свободаöн, став народjас jедінöj, вынjöра творческöj порывын стрöiтöны соціалізм, jонмöдöны рабочöjjаслыс да крестаналыс соціалiстическöj государство, кöні абуöс експлоататорjас да експлоатiруjемöjjас, кöні мортлöн лічность бостіс став условijеjассö тырвыjö зорзалöм вылö. Маркслöн—Енгелслöн—Ленінлöн—Сталінлöн iдеjаjасыс, коммунізмлöн iдеjаjасыс öтувтісны, jітісны міjан странаса став народjасöс.

56 во саjын, 1882 воын, Маркс да Енгелс гiжлісны: „Россija аснас представлаjтö Jевропаын революціоннöj двіженijелыс возынмуныс отр'адöс“. 10 воjасса руа пемыдjас пыр Маркс да Енгелс аззывлісны лоан соціалiстическöj революціjалыс контурjассö. Марксізмлы подув пуктысjаслыс пророчествосö пöртіс олöмö Ленінлöн — Сталінлöн партіja.

Велікöj русскöj народ медвоз кыпöдіс коммунізмлыс победоноснöj знамjасö, став мувывса партітанаjаслы победаö туj індöмöн.

Тырвыjö jестественнö, мыj русскöj народ сöветскöj странаöс населаjтыс став націjаjас семjаын пöльзуjтчö ыжыд радеjтöмлунöн.

1914 воын буржуазнöj пісакаjаслы вочавізігöн, kodjас лiцемернöjа рассуждаjтлісны свобода да рöдіна jылыс, Ленін гiжліс:

„Чуждöj-ö міjанлы, велікорусскöj сознательнöj пролетарijjаслы, національнöj гордостлöн чувство? Ферт, абу! Мі радеjтам ассыным кыв да ассыным рöдіна, мі jонжыка ужалам пыр сы вылын, медым сылыс ужалыс jöз массаjассö (мöдногöн-кö сылыс 0,9 населенijесö) кыпöдны сознательнöj демократjас да соціалiстjас олöмöз. Міjанлы медса вісöмкод аззыны да чувствуjтны, кущöм насілijеjасö, партітöмö да iздевательствоjасö подвергаjтöны міjанлыс прекраснöj рöдінаöс царскöj палачjас, двор'анаjас да капіталiстjас. Мі гöрдітчам сijöн, мыj таjö насілijеjасыс кыпöдісны отпор міjан средаыс, велікоруссjас средаыс, мыj таjö средаыс выдвінітіс Радішщевöс, декабрістjасöс, 70-öd воjасса революціонер - разночінецjасöс, мыj велікорусскöj рабочöj класс создаjтіс 1905 воын массаjаслыс вынjöра революціоннöj партіja, мыj велікорусскöj мужік сijöжö кадын заводітіс лоны демократöн, заводітіс путкылавны попöс да помещікöс“.

Велікöj русскöj народ аслас сурс лыда воjаса історіja чöжöн аслас средаыс выдвінітіс уна прекраснöj талантjас. Jевропалöн да Азijалöн стык вылын находітчöмöн, рытыввывса да асыввывса хішщнікjасыс доpjысöмöн, велікöj государство стрöiтöмöн, русскöj народ ез öтчыд петкöдлы ыжыд доблестлыс да мужественолыс образецjас. Русскöj література, наука да iскусство сетісны мірлы уна блістательнöj німjас.

Русскöj культуралöн велічаjшöj выраженije—ленінізм, л о і с ставувтыртана человечестволöн туj індалыс козулöн, надеждаöн. І мі законнöjа гöрдітчам ленінізмлöн вдохновеннöj творецjасöн—Ленінöн да Сталінöн.

Матысмöны РСФСР-са Верховнöj Сöветö бöрjысöмjас. Русскöj н а р о д РСФСР-лыс территорijасö населаjтыс муköd народjаскöd öтлаын, сijö народjаскöd öтлаын, kodjас воjдöр, царскöj строj дырjі пöшщадатöг партітсывсылісны, бöрjас медбур jöзöс да мöдöдас najöс республікаса властлöн верховнöj органö.

(Помыс 2-öd лістбокын).

1937 воса февраль 18-öd лунö кувсіс ГРІГОРІJ КОНСТАНТІНОВІЧ ОРДЖОНІКІDZЕ jорт

Орджонікідзе jортлöн образыс, пролетарскöj революціjа вöсна, міjан странаын соціалізм победа вöсна, сöветскöj промышленностын вылö завоеваніjеjас вöсна, міjанлыс став соціалістическöj народнöj овмöснымöс вылö кыпöдöм вöсна возö тыш вылö.

Серго Орджоникидзе

Год назад наша родина потеряла одного из лучших своих сынов, ученика и соратника Ленина и Сталина, одного из лучших руководителей большевистской партии и советского государства—товарища Орджоникидзе.

Бесстрашный борец с царизмом, товарищ Орджоникидзе в дни Октябрьской революции, в годы гражданской войны—один из крупнейших партийных организаторов и руководителей Красной армии.

Товарищ Орджоникидзе неустанно боролся за единство ленинско-сталинской партии со всеми изменниками делу коммунизма, предателями нашей родины, с троцкистско-зиновьевской и право-реставраторской бандой агентов германо-японского фашизма.

Чуткий, внимательный к трудящимся, к товарищам, Серго Орджоникидзе был воплощением большевистской идейности и непримиримости к врагам.

В годы сталинских пятилеток товарищ Орджоникидзе—командарм индустрии социализма. Он снабдил и вооружил Красную армию новейшей военной техникой. Он заражал пафосом строительства и овладения техникой миллионы работников. Он неустанно боролся за расширение стахановского движения.

„Имя Серго Орджоникидзе близко и дорого всем трудящимся... и войдет в историю социализма наряду с самыми героическими именами пролетарских революционеров, (Молотов).

Обаjаtельнöj Нарком

Орджонікідзе jорт jылыс каztылöм

Авіопромышленностын лотчік-іспытательöн ужалігöн ме ас вылын пыр чувствуjті Серго Орджонікідзелыс бат-моз тöждысöмсö. Овлывліс, іспытаніjеjас кежлö дастан вылö самолот, ноксан сы дорын лунтыр, і друг нöті віччыстöг аеродром вылö локтö Серго Орджонікідзе. Сijö jуасас, кызі мунöны делöjас, кор лоö дас самолот. Сijö мінутаjасас вынöдан муzöм jылыс. Сізі і окота лоö кыптыны jенежас да петкöдлыны ставсö, мыj вылö способнöjöс сöветскöj лотчікjас сöветскöj машінаjас вылын.

да, Серго кужö кыпöдны міjанöс, сынöдын лебалыс jöзöс, подвігjас вылö. Серго Орджонікідзе—торjа чуткоста морт.

Став бöлöм кежлö паметын колö öті случаj. Кор ме дастысі рекорднöj высотнöj полотjас кежлö, меным öтік інститутын вöчісны кык баротермограф. Бості ме сijö пріборjассö да воjjассö ог уz, лебzöм вылö віччыса бур поводда. І друг баротермографjассö меным предлагаjтöны сдаjтны. Öбідnö. Мыj вöчны? Воіс мовп мунны Серго jорт дінö.

І со ме Нарком кабінетын. Внімательнöjа Орджонікідзе кывзö менö, а сесса резкöj двіженijеöн бостö телефоннöj трубка да вісталö:

— Коккінакіöс вöрöдны оз ков.

Ме чеччышті стул вылыс, матыстчі Серго дінö, топыда-топыда кутлі сылыс кісö „аttö, аttö“ шуаліг тыр.

— Те саjын рекорд, сіа успех,—шуіс Серго, мекöd прöшщаjтчігöн.

Заводö ме муні, кок улыс мусö кывтöг. Ме мöвпалі сы jылыс, кызі оправдаjтны обаjательнöj, радеjтана Нарком Серго Орджонікідзелыс доверijесö да надеjаjассö.

Упорнöj да настojчівöj ужöн таjö гожöмнас Сöветскöj Соjузлы ме завоjуjті вылын лебалöм куza куjім міровöj рекорд. Самолотлыс потолоксö лептöмöн ме лепті сöветскöj авіаціjалыс престіж. І тані ме вöлі ег öтнам. Ме чувствуjті сöкыд промышленностса

(Помыс 2-öd лістбокын).

РСФСР-са ВЕРХОВНӦЈ СӦВЕТӦ БӦРЈЫСӦМЈАС КЕЖЛӦ

(Пом)

РСФСР-са Верховнӧј Сӧветӧ бӧрјысӧмјас јылыс Положеніје ӡонас подулалӧма Сталінскӧј Конституција—мірын медса демократическӧј Конституција вылӧ. СССР-са Сталінскӧј Конституција—міјан рӧдіналӧн Основнӧј закон, сӧветскӧј государственностӧлӧн кӧрт фундамент. СССР-са Верховнӧј Сӧветӧ бӧрјысӧмјас петкӧдлісны Сӧветскӧј народлыс морально-політическӧј јединство, сылыс коммунізм ідејајаслы ыжыд преданность, сылыс Ленін—Сталін партија гӧгӧр монолітнӧј спајанность, сылыс помтӧм патріотізм аслас отечество дінӧ помтӧм радејтӧмлун. СССР-са Верховнӧј Сӧветӧ бӧрјысӧмјас куза політическӧј кампанијелӧн ыжыд размах петкӧдліс став мір возын сӧветскӧј гражданалыс ыжыд політическӧј активность да сознательность. 90 міллион ізбірателјас ассыныс гӧлӧсјассӧ сетісны коммуністјас да беспартијнӧјјас блоклӧн кандидатјас вӧсна. Некор на нӧшта мірын ні ӧтік правітелство ез мыжсыв став народлӧн тащӧм ӧтсӧгласа поддержка вылӧ, кызі сӧветјас странаса правітелство. І оз вермы лоны некущӧм сомненије сыын, мыј россијскӧј федерацијаса властлӧн верховнӧј органӧ бӧрјысӧмјас прӧјдітасны сіз-жӧ блестащщӧја, кызі прӧјдітісны СССР-са Верховнӧј Сӧветӧ бӧрјысӧмјас.

Тащӧм блістательнӧја помалӧм ізбірательнӧј кампаніје процессын міјан партијнӧј да сӧветскӧј организацијајас чӧжісны ыжыд політическӧј опыт, да тајӧ опытыс должен лоны тырвыјӧ использујтӧма РСФСР-са Верховнӧј Сӧветӧ бӧрјысӧмјас нуӧдігӧн. Колӧ вылыс кыскыны ужӧ сіјӧ замечательнӧј агитаторјасӧс да пропагандістјасӧс, кодјас тащӧм успехӧн дејствујтісны колӧм ізбірательнӧј кампаніје кадӧ. Издательствојас, кіно, радіо должнӧс аскадын тӧждысны РСФСР-са Верховнӧј Сӧветӧ бӧрјысӧмјас кежлӧ агітаціоннӧј матеріалјас лезӧм јылыс. Оз поз весшӧрӧ воштыны ні ӧтік луд!

РСФСР-са Верховнӧј Сӧветӧ Сталінскӧј Конституција подув вылын медвозјаыс бӧрјысӧмјас лоасны серјознӧј екзаменӧн республікаса партијнӧј да сӧветскӧј организацијајаслы.

ВЦІК-лӧн IV-ӧd сессија возын сулалӧ ыжыд важноста мог—обсудітны да вынсӧдны РСФСР-са Верховнӧј Сӧветӧ бӧрјысӧмјас јылыс Положеніје. Сталінскӧј Конституцијалӧн демократізм сулалӧ проект подулын.

Русскӧј народ аслас медбур пијан вірӧн шедӧдіс свобода да шуд. Сылӧн судбаыс, сіјӧ отечествоӧлӧн судбаыс веккежлӧ кӧрталӧма Велікӧј социалістическӧј революцијакӧд, социалізмкӧд. Социалізмыс ортсын, сӧветскӧј стројыс ортсын абу да оз вермы лоны народлӧн шуд.

Большевістскӧј самӧн закалітӧм, міјан странаса мукӧд народјаскӧд крепыда спајајтӧм, велікӧј, доблестнӧј русскӧј народ, РСФСР-са Верховнӧј Сӧветӧ бӧрјысӧмјас кежлӧ Сталінскӧј Конституција знамја улын дастысӧмӧн, петкӧдлас гражданскӧј долг олӧмӧ пӧртӧмлыс ыжыд образецјас.

Абу сещӧм вын, коді вермісі ескӧ мешајтны россијскӧј федерацијаса народјаслы да став Сӧветскӧј Сојузса народјаслы стрӧітны ассыныс прекраснӧј ӧнијасӧ да нӧшта јонжыка прекраснӧј возӧлоансӧ. Мукӧд сојузнӧј братскӧј республікајаскӧд ӧтлаын РСФСР ӧтырыш да победоносноја мунӧ коммунізмӧ.

Обајателнӧј Нарком

(П о м)

лӧнлытӧм Нарком Серго Орджонікідзелыс быдлунја тӧждысӧм.

Нагрузкатӧг медвозјаа высотнӧј полотыс Орджонікідзе јорт премірујтіс менӧ легковӧј машінаӧн. Пӧдаркісӧ бостӧмнас ме ег термас. І вот коркӧ Серго, менӧ азјӧмӧн јуалӧ:

— Мыјла он бост машінасӧ?

— Коркӧ боста.

— Мыј теныд колӧ— „М—1“ алі „ЗІС“?

Колӧ ескӧ вӧлі „М—1“.

—Бост „ЗІС“. Ме щӧкта кузовсӧ красітны алјуміневӧј цветӧ. Мунны кутан кар куза, быдӧн кутас тӧдны: „Коккінакі мунӧ“.

Уна радлана, волнујтана мінут пережівајті міјан рӧднӧј да радејтана Сталінкӧд встреча дырјі. А ӧд сіјӧ встречасӧ котыртіс міјан Нарком Серго Орджонікідзе.

Кызкӧ гожӧмнас ме локті сы дорӧ да вісталі аслам мӧвпјас јылыс установітны высотнӧј рекорд ӧтік тонна грузӧн. Серго кыз пыр вніматеднӧја менсым кывзіс да шуіс:

— Аскі мунам Сталін јорт дінӧ. Ме терпітны вермытӧма віччысі мӧд лунсӧ, аслам докладлыс быд кыв обдумывајтӧмӧн. Ог тупкы, кор ме пырі радејтана вожд Сталін јорт кабінетӧ, ме волнујтчі, но Серго менӧ бодрітыштіс да ме јӧзјас вождлы чоткӧја доложіті аслам мӧвпјас јылыс.

— Gia успех,—кіӧс тонӧдіг тыр шуіс меным Сталін јорт.

Серго Орджонікідзелыс внімательнӧј, бат моз тӧждысӧмсӧ ме азза ньє сӧмын лічнӧ ас вылыс. Гожӧмнас рабочӧјјаскӧд да інженерно-техническӧј персоналкӧд заводын, кӧні ме ужала, мі дастім машіна. Ужалім лунјаснас і вујјаснас, весіг колана шоччӧгӧн щӧкыда жертвујтӧмӧн. А кор помалім, ме муні аслам радејтана Нарком дінӧ да доложіті, мыј самолот дас лебаліг кежлӧ. Орджонікідзе јорт дыр јуасіс менсым сы јылыс, коді торја добросовестнӧја отсасіс меным да сесса вісталіс, мыј інженер Кацӧс, мастер дпігоӧс да мукӧдӧс сіјӧ награждајтӧ ценнӧј пӧдарокјасӧн.

Вл. Коккінакі.

Г. К. Орджонікідзе јорт памет куза

Г. К. Орджонікідзе јорт кулӧмлы февраль 18-ӧd лунӧ годовщіна тырӧмкӧд јітӧдын Орджонікідзе німа станкозаводын, Сталін німа автозаводын, Л. М. Кагановіч німа первој шарікоподшіпниковӧј заводын да століцаса мукӧд предпријатијејасын нуӧдсалӧны пламеннӧј большевік олӧм да революціоннӧј дејательность јылыс беседајас да чіткајас.

Орджонікідзе німа станкостроітелнӧј заводын котыртчӧ Серго памет куза выставка. Февраль 18-ӧd лунӧ петӧ заводскӧј газеталӧн специалнӧј номер. Сталін німа автозаводлӧн куімсо гӧгӧр стеннӧј газет да многотіражнӧј газета сіз-жӧ сіјӧны ассыныс номерјассӧ Орджонікідзе паметлы.

Февраль 15-16-ӧd лунјасӧ Орджонікідзе німа станкозаводса радіоузол кутас передајтны став цехјас куза Серголыс біографијасӧ да сылыс речјассӧ. Орджонікідзе јорт замечательнӧј олӧм јылыс лоӧ вісталӧма радіо-пыр сіз-жӧ Сталін німа автозаводын.

ІСПАНІЈАСА ФРОНТЈАС ВЫЛЫН

Лунвыв фронт вылын, Гренада секторын мјатежнікјас бӧрја лунјас чӧжӧн некущӧм успехтӧг зілісны атакујтны республіканскӧј војскајасӧс Пенон де ла Мата дорын (Пенон де ла Мата, важнӧј стратегическӧј пункт, коді господствујтӧ территоріјалӧн ыжыд јукӧн вылын да Гренада карлӧн ньєыжыд јукӧн вылын, лун-мӧд сајын вӧлі бостӧма республіканецјасӧн, часжынса стремітелнӧј атака бӧрын). Мјатежнікјас тајӧ участок вылын бостӧны гырыс воштӧмјас. Марроканскӧј војскајаслӧн кык табор, кодјасӧс мјатежнікјаслӧн командованіје шыбытіс татчӧ воштӧм позіцијајас бӧр мырддан целӧн, вӧлі ӡонас бырӧдӧма.

Мјатежнікјас лагерыс перебежчікјас подтвержданјтӧны ыжыд разложеніје, коді ыжыдалӧ мјатежнікјас војскајасын Гренада секторын наӧн бостӧм сӧкыд воштӧмјаскӧд јітӧдын. Кызі індӧны перебежчікјас, мјатежнікјаслыс некымын офіцерјасӧс, кодјас тајӧ участок вылын весӧкӧдлісны операцијајасӧн—лылӧма.

Університетскӧј городок секторын (централнӧј фронт) республіканскӧј војскајас взорвітісны міна, кодӧс вӧлі заложітӧма сельскохозјајственнӧј школа улӧ. Взрыв жугӧдіс школалыс здаіје да мјатежнікјаслыс сы дінӧ пріледајтыс укрепленијејас.

Арагонскӧј (асыввывса) фронт вылын—лӧн.

(ТАСС)

Груѕінскӧј ССР-са правітелствоӧлӧн дворец

Тбілісіын помавсӧ медса ыжыд новостројкалӧн—Груѕінскӧј ССР-са правітелство дворецлӧн оформленіје да отделка.

Тајӧ ыжыд здаіјсыс, кодын лоӧ 400 комната да зал, сіјӧ-жӧ кадын лоӧ аслас архітектурнӧј оформленіје серті медбурјас пісыс ӧтіӧн.

дворец дорса территоріја вылӧ торјӧдчыссӧны газонјас, кутасны быдмыны палмајас, міча декоратівнӧј пујас.

дворец кызвыннас лоӧ ештӧдӧма мај первој лун кежлӧ.

(ТАСС)

Героическӧј поступок

„Новыј путь“ колхозын, Лежскӧј рајон, Вологодскӧј областт, друг лоі пӧжар. Трактор, коді вӧлі Gidoровскӧј МТС-лӧн окажітчіс ѕік бі пыщкас. Колхозник-трактористі Каберов јорт ускӧдчіс машінасӧ спасітны. Сы вылын ӧзјіс паскӧмыс, но сіјӧ та вылӧ вісӧдтӧг век-жӧ тракторсӧ петкӧдіс бі пыщкыс. Тајӧ-жӧ кадас ӧзјіс сылӧн керкаыс. Кор ӧтважнӧј трактористі бергӧдчіс бӧр, керкаыс вӧлі сотчӧма-нін.

Вологодскӧј областт куза ВЦІК-лӧн оргкомітет отметітіс героическӧј поступоксӧ Каберов јортлыс і премірујтіс сіјӧс 1000 шајтӧн. Трактористлыс ембурсӧ бӧр восстановітӧма.

Самоотверженность

Липовӧј долінаын (Полтавскӧј областт) „Чорвоні Жовтень“ колхозыс колхозник Квасенко јортлӧн ӧзјіс керкаыс. Сені вӧлі сылӧн гӧтырыс і дас арӧса нылыс. Бі ӧдјӧ паскаліс да бостіс став керкасӧ. Мамлы да нывлы угрожајтӧ вӧлі смерт.

Колхозник Іванченко јорт казаліс пӧжарсӧ да ускӧдчіс бі пырыс керкаӧ, олӧмнас рискујтӧмӧн петкӧдіс сетыс медвоз кагасӧ, а сы бӧрын нывбабасӧ. Та бӧрын Іванченко јорт заводітчіс спасајтны ембурсӧ. Пӧжар колхозникјас отсӧгӧн ӧдјӧ вӧлі бырӧдӧма.

Весӧкӧдӧм

Февраль 17-ӧd лунса міјан газетын медвозјаа полосаас, „Срокыс воз мынтам культ сбор“ јургіжӧда заметкаын, лоӧма опечатка.

Гіжӧма: собраніје вылын прімітісны **„16 октабр“ колхозыс** чукӧстӧмсӧ, а колӧ лыддыны: **„15 октабр“ колхозлыс** чукӧстчӧмсӧ і с. в.

Редакција.

Контрольно-ізмерітелнӧј пріборјаслӧн Кіјевскӧј завод освоітіс паромер „Кольцевые весы“ проізводітӧм. Тајӧ аппаратыс пар расходујтӧм арталӧм могыс бӧрја кадӧз вајсывліс заграніцаыс. Завод лезіс-нін медвозјаа віт аппарат. 1938-ӧd воын паромерјасӧс лоӧ лезӧма серијнӧј проізводствоӧ.

Фото Шульменлӧн.

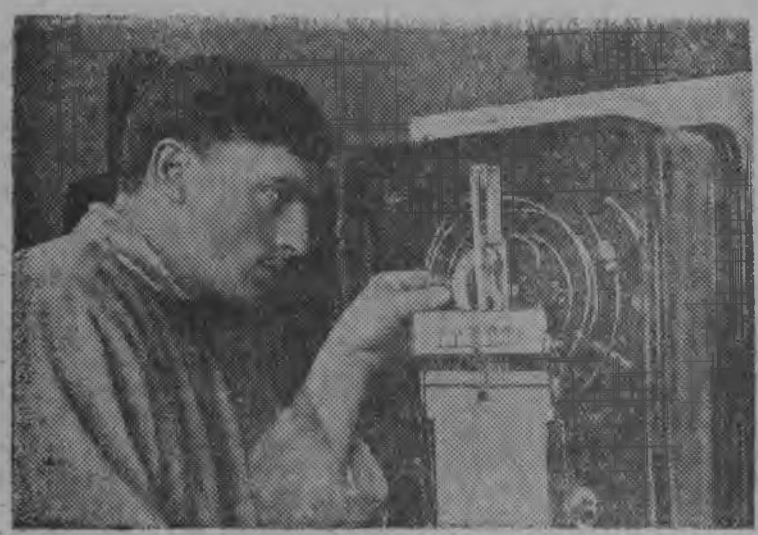

Слесар-стахановец С. І. Гојзман монтірујтӧ паромер.

Ответств. редактор пыдді—**А. Міхајлов.**

Главлітлӧн уполн. № 629. „Социалістическӧј војвыв“ газетлӧн типографија. Тіраж 500 екз.